

Téma DP bylo předem koncipováno v dobré víře, že učitel, který učí v dané lokalitě nejen výtvarnou výchovu, by měl lokalitu znát, citlivě ji vnímat, dlouhodobě objevovat, obohacovat ji nejen sebe, ale pak i svěřené žáky. Dítě začíná objevovat svět od svého nejbližšího okolí. („K moři lze doputovat teprve poznáním deště, kaluží vody a cestou podél břehů blízkého potoka.“ V. Cílek). Je-li učitel povrchní, vrší frázi na frázi o čemkoli.

V první fázi podle zadání diplomantka získala množství dětských výtvarných prací z různých škol, předpokládalo se, že ze ZŠ z lokalit Krkonoš. Nezjistily jsme na konzultacích, že by učitelé využívali regionální zvláštnosti, charakteristiky kraje. Práce byly obdobou nedostatečně vedené výtvarné výchovy, se kterou se lze setkat i na 1. st. ZŠ na některých pražských školách, tzn. výtvarně chudé, ovlivněny kýčem – ustrnulou formou, navyklymi schémata, týkaly se universálních témat, spíše byla preferována kresba fixy, práce byly prokazatelně výtvarně nevedené, na ZUŠ bez vazeb k prostředí. Pokud se vázaly námětově na Krkonoše, vycházely pouze z pověstí o Krakonošovi (jeho podoba byla spíše převzata z pohádkového seriálu).

Závěr z konzultace byl: Vydat se směrem vlastních postupných fotografických objevů, zjistit, co typického a výtvarně nosného podhůří i hřbety Krkonoš poskytují během 4 ročních dob v oblasti 1. i 2. přírody (hmotné kultury), naučit se ovládat fotoaparát, komponování snímků (kontrasty, akcenty, horizonty, úloha vertikály aj.), od počátku záběry třídit podle předem daného klíče (viz CD). Pokud nahlédneme ze čtyř doprovodných CD na to s názvem „Krkonoše“ a uvěříme-li, že diplomantka opravdu nasnímala a roztřídila množství převážně vynikajících fotografií, velice nás překvapí její erudice, šíře záběrů v čase, uvážlivě volená místa měněných stanovišť, aby získala unikátní snímek, citlivost záběrů celků i detailů. A nejen to, diplomantka fotografovala například detaily uskupení drobných českých granátů průsvitem. Ale naopak jsou některé snímky krajiny a městské zástavby pořízeny z helikoptéry. Zvlášť výjimečné jsou cykly Sníh a led, Voda – jezírka vodopády, Panoramata – záběry v noci, s mraky, nálady. Pozoruhodný a dojemný je celý cyklus drobných sakrálních staveb, ale i detailní záběry fauny – kosí hnízdo. (Některé záběry – trávy, struktury sněhu a detaily byly využity v programech „Struktury“ a „Voda“ a zařazeny do metodiky „Výtvarná výchova k environmentálnímu vzdělávání“.) I když z 898 snímků se některé dublují (jsou důkazem autenticity hledání záběru?) a některé snímky vycházejí z běžnějších fotografických schémat, s převahou jsou vynikající a publikovatelné v odborném tisku, uplatnily by se i jako metodická východiska k výtvarným parafrázím a jako podněty k dalšímu výtvarnému průzkumu kresbou, malbou, frotážemi, objektovou tvorbou, výtvarnou akcí (např. vrstvení sněhových čeřin, plastiky ze sněhu, grafika či objekt na téma kosí hnízda, malby cest vody, mraků, Slunce nad Sněžkou, aj.

Připomínám, že diplomantka navštívila během roku Indii, množství jejích snímků prokázalo nejen citlivost pro záběry krajiny a architektury, ale i pro velice živý dokument. Její slovní postřehy byly sice spontánní, velmi přesné i literárně nosné.

Diplomová práce má proto **převažující klad v roztříděné výtvarně nosné fotografické dokumentaci**, i když se o výtvarnou tvorbu s dětmi diplomantka pokusila, dokumentovala ji dost vhodným výběrem výtvarných prací na CD, vložila do textu i poněkud nepřesně formulované a zbytečně rozvleklé přípravy na hodiny Vv. V textové části bohužel diplomantka nevyužila těsnějších komentářů s konkrétní fotografickou tvorbou a nepodtrhla tím výtvarný význam vzniklých souborů fotografického materiálu. Překotnost, mnohomluvnost a laická, frázovitá stylizace jsou pro text typické. Zvláště v kapitolách o fotografování je mnoho „plevelných“ planých tvrzení až frází. Ale ať už diplomantka poněkud hovorově s námi beseduje oslněna nasnímanou krajinou a detaily, její fotografická dokumentace je vynikající. Přesto se zdá, že DP je a zůstane „na cestě průběžného hledání“, jak možná naučit děti vidět a fotografovat a jak viděné parafrázovat výtvarnými prostředky. Má-li učitel své fotografické výtvarné dobré oko, je to zároveň i vklad pro výtvarnou výchovu, což diplomantka bohatou dokumentací na CD prokázala. Dokumentace je zároveň vkladem výtvarné výchovy k rozvíjení citlivosti k životnímu prostředí, k environmentálnímu vzdělávání.

Záleží na obhajobě, proto doporučuji:

- Představit DP jako celek, v němž se navrhované vycházky týkají konkrétních výtvarně nosných objevů. A kde není výtvarná tvorba oddělena od fotografie.
- Promyslet proto důkladně, které vybrané foto z cyklů komisi promítnout a komentovat včetně zdůvodnění, proč je vybraný snímek pro fotografa - výtvarníka zajímavý a tedy i výtvarně nosný (kompozice, typy kontrastů aj.). Jak se na výtvarné parametry snímku např. ptát dětí?
- Který cyklus (snímek) lze považovat za východisko k výtvarné tvorbě, jaký výtvarný problém by žáci řešili a jakou technikou.
- Navrhnout námětovou mapu k tématu Krkonoše.

Návrh klasifikace před obhajobou: velmi dobře

27. prosince 2007

Mgr. Karla Cíkanová